

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD KOŠICE
Hlavná 25, 040 01 Košice

Váš list: 01.10.2004
Naša značka: KE-04/2002-03/7066/VA,KD
Tel. č.: 055/62 27190
Dňa: 04.11.2004

ROZHODNUTIE

Krajský pamiatkový úrad Košice (ďalej len „správny orgán“) podľa § 11 odseku 1 zákona číslo 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu (ďalej len „pamiatkový zákon“), ktorý je vecne príslušným správnym orgánom a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona je miestne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu a podľa § 46 zákona číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)

r o z h o d o l

na návrh účastníka konania a vlastníka nehnuteľnosti: Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu Mieru, 043 14 Košice, ktorý splnomocnil spoločnosť APROS a. s., Letná 27, 040 01 Košice, podaný dňa 01.10.2004 a doplnený dňa 01.10.2004 na Krajský pamiatkový úrad Košice v konaní o preskúmanie zámeru obnovy Gymnázia Šrobárova, Šrobárova 1, 040 01 Košice, národnej kultúrnej pamiatky, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod evidenčným číslom 1217/0, výpis LV. č. 1878, č. parcely 228 a 226, kat. územie: Košice 1 - Stredné mesto, na základe súčasného stupňa poznania kultúrno-historických hodnôt

t a k t o :

1.1. s c h v a ľ u j e zámer obnovy národnej kultúrnej pamiatky **Gymnázium Šrobárova**, podľa špecifikácie predpokladaných zmien v hmotnej a priestorovej skladbe, ktorá je súčasťou podania spolu s grafickou prílohou zamerania skutkového stavu v počte 14 výkresov a sprievodnou správou, vypracovanou akciovou spoločnosťou APROS, Letná 27, 040 01 Košice, podľa § 32 odseku 4 a a v súlade s § 29 odseku 3 pamiatkového zákona v rozsahu:

- obnova okenných výplní a výmena skiel za izolačné dvojsklá;
- obnova inžinierskych sietí;
- obnova osvetľovacích telies;
- obnova príslušenstiev, dlažieb a obkladov;
- výmena hliníkových podhládov v učebniach;
- obnova stolárskych výrobkov;
- sanácia obvodového muriva;
- obnova kuchyne a jedálne s vytvorením priestoru pre sklad kníh, archív, kabinet výchovného poradcu, externého psychológa a pod.;
- búracie práce súvisiace s vyššie uvedenými prácami – búracie práce, povrchové úpravy, maľby, nátery;
- výmena strešnej krytiny;
- obnova vonkajších rozvodov kanalizácie, pitného a úžitkového vodovodu, odvodnenie spevnených plôch a rekonštrukcia vnútorného dvora na parcele č. 226;
- zateplenie obvodových stien školy;

Predpokladané práce sú z hľadiska záujmov ochrany pamiatkového fondu prípustné v zmysle § 32 ods. 4 a § 29 odseku 3 pamiatkového zákona, pri dodržaní nasledujúcich podmienok:

1. Na prípravu a vykonanie obnovy bude vypracovaná projektová dokumentácia, ktorá preukáže plánované využitie stavby a špecifikáciu predpokladaných hmotných a priestorových zmien, podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona.
2. Projektová dokumentácia bude vo svojom návrhu rešpektovať historický pôdorys pôvodného komplexu objektov, objektovú skladbu, výškové a priestorové usporiadanie jestvujúceho komplexu objektov, so zachovaním a regeneráciou tvaroslovia uličných a dvorových fasád, bude rešpektovať základnú dispozíciu, ako aj hodnotné prvky interiéru komplexu objektov, podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona.
3. Predložiť správnomu orgánu projekt sanácie suterénu, ktorý preukáže príčiny vlhnutia a optimálny spôsob odstránenia vlhkosti.
4. Obvodové steny objektu zateplovať len tepelno-izolačnou omietkou. Obnoviť štruktúru a farebnosť pôvodnej omietky.
5. Pred začatím obnovy národnej kultúrnej pamiatky **predložiť správnomu orgánu inventarizáciu pôvodných okenných výplní, dverných výplní, presklených priečok a pôvodných podlahových vrstiev.**
6. Pred začatím obnovy národnej kultúrnej pamiatky predložiť správnomu orgánu presné zameranie všetkých typov pôvodných okenných výplní (vnútorných a vonkajších krídiel) a odborný posudok, ktorý preukáže technický stav, autentickú (pôvodnú) farebnosť výplní, možnosť zachovania pôvodných výplní, alebo nevyhnutnosť vyhotovenia kópií. V prípade zlého technického stavu pôvodných okenných výplní, keď už nie je možné zabezpečiť ich záchranu, budú tieto nahradené kópiami pôvodných, so zachovaním materiálu, tvaru, proporcií, farebnosti a profilácie.
7. Pri obnove stolárskych výrobkov zachovať a obnoviť všetky pôvodné drevené presklené priečky na chodbách objektu, pôvodné drevené profilované zárubne dverí, pôvodné drevené dverné výplne a vstupné drevené dvojkrídlové kazetové brány.
8. Pri obnove sekundárnych drevených výplní prinavrátiť výplniam pôvodnú farebnosť – slonová kosť.
9. Pri obnove dlažieb a obkladov zachovať pôvodné dlažby – liate terazzo a drevené parketové podlahy učební. V prípade zlého technického stavu podlahových vrstiev nahradiť nové podlahy v identickom tvare a materiále.
10. Pri navrhovaných zmenách v dispozícii objektu, ktoré súvisia s navrhovanými úpravami, nebúrať nosné priečky, nevytvárať otvory v týchto priečkach, odstraňovať len sekundárne priečky. Navrhovanú obnovu interiéru v štádiu rozpracovania projektovej dokumentácie konzultovať so zástupcom správneho orgánu.
11. Nevhodné hliníkové podhlľady v učebniach odstrániť a nahradiť novými sádkokartónovými, a to len v miestnostiach, kde je to nevyhnutné z hľadiska prevádzkových nárokov.
12. Vytvorenie spoločného stravovacieho zariadenia z hospodárskych budov, situovaných na parcele č.226, pre tri predmetné školy je možné realizovať len v prípade, že nedôjde k zásahom do hmoty pôvodných objektov vytvorením plánovaných spojovacích komunikácií – spojovacích krčkov.
13. V prípade prestavby hospodárskych budov na stravovacie zariadenie bude plánovaná jedáleň jednopodlažná, so zachovaním tvaru strechy, v priebehu rozpracovania projektovej dokumentácie bude navrhované riešenie konzultované so zástupcom správneho orgánu.
14. Novou strešnou krytinou bude pálená škridla – typ bobrovka.

15. Súčasťou projektovej dokumentácie budú inžinierske siete, ktoré majú byť trasované tak, aby zásahy do pôvodnej hmoty objektu, tvaroslovia architektonického členenia a vzhľadu objektu boli minimálne.
16. Pri obnove dvora zachovať pôvodnú niveletu. Súčasťou projektovej dokumentácie bude aj riešenie obnovy dvora.
17. Písomne oznámiť správnenmu orgánu v dvojtyždňovom predstihu začatie výkopových prác pri obnove dvora a vonkajšej kanalizácie.
18. Štátny dohľad na úseku ochrany pamiatkového fondu bude vykonávať zamestnanec správneho orgánu, podľa § 11 odseku 2 písmena a) pamiatkového zákona.

Pri obnove národnej kultúrnej pamiatky Gymnázia Šrobárova, Šrobárova 1, 040 01 Košice, je **vlastník p o v i n n ý** :

- predložiť správnenmu orgánu projektovú dokumentáciu obnovy;
- predložiť správnenmu orgánu projekt sanácie suterénu objektu;
- predložiť inventarizáciu pôvodných dverných, okenných výplní, presklenných priečok, a pôvodných podlahových vrstiev,
- predložiť projektovú dokumentáciu obnovy okenných výplní;
- PD v štádiu rozpracovania prerokovať so správnym orgánom;
- každú závažnú zmenu a zmenu oproti alebo nad rámec tohto rozhodnutia prerokovať a schváliť správnym orgánom podľa § 32 odseku 9 pamiatkového zákona;
- každú prípravnú a každú projektovú dokumentáciu obnovy predložiť na schválenie podľa § 32 odseku 10 pamiatkového zákona správnenmu orgánu;

1.2. n e s c h v a ľ u j e zámer obnovy národnej kultúrnej pamiatky Gymnázia Šrobárova, podľa špecifikácie predpokladaných zmien v hmotnej a priestorovej skladbe, ktorá je súčasťou podania spolu s predloženou prílohou orientačnej situácie a schématického rezu rekonštrukcie Gymnázia Šrobárova v počte 2. výkresov, sprievodnou správou a grafickou prílohou štúdie II. etapy rekonštrukcie hygienických zariadení telocvične v počte 5 výkresov vypracovanou akčiou spoločnosťou APROS, Letná 27, 043 14 Košice, podľa § 32 odseku 4 a § 29 odseku 3 pamiatkového zákona **v rozsahu**:

- nadstavba jestvujúceho spojovacieho krčku medzi telocvičňou a hlavnou budovou a nadstavba telocvične a vytvorenie novej strešnej konštrukcie;
- vytvorenie koridoru – prechodu medzi telocvičňou a navrhovanou prestavbou hospodárskych objektov na parcele č. 226;

Odôvodnenie:

Vlastník objektu, účastník konania, Košický samosprávny kraj, Námestie Maratónu Mieru 1, 043 14 Košice, ktorý splnomocnil spoločnosť APROS a. s., Letná 27, 040 01 Košice, podal dňa 29.10.2004 na Krajský pamiatkový úrad Košice návrh o preskúmanie zámeru obnovy národnej kultúrnej pamiatky Gymnázia Šrobárova, Šrobárova 1, 040 01 Košice, nachádzajúcej sa na území Mestskej pamiatkovej rezervácie Košice. Prílohou zámeru bola aj technická správa spolu s grafickou prílohou zamerania skutkového stavu a II. etapy rekonštrukcie hygienických zariadení telocvične a tiež grafická príloha schématického rezu rekonštrukcie budovy Gymnázia Šrobárova a orientačná situácia navrhovaného riešenia.

Predchádzajúce konanie v tejto veci v r. 2004, týkajúce sa obnovy národnej kultúrnej pamiatky so spisovým číslom 1385, správny orgán zastavil, pretože navrhovateľ podanie nedoplnil o potrebné údaje v stanovenej lehote.

Správny orgán preskúmal obsah nového návrhu o rozhodnutie k zámeru obnovy objektu z hľadiska záujmov ochrany pamiatkového fondu, prerokoval zámer obnovy so zástupcom vlastníka, dňa 17.08.2004 vykonal zisťovanie na mieste samom, z ktorého spísal osobitný záznam s číslom 1385. Ďalej správny orgán preskúmal archívne materiály a odborné vyjadrenia KPU, súvisiace so zámerom obnovy.

Predmetná budova Gymnázia Šrobárova je súčasťou blokového komplexu stredoškolských objektov. Spolu so Strednou zdravotnou školou je evidovaná ako národná kultúrna pamiatka (pod jedným číslom v Ústrednom zozname pamiatkového fondu), ktoré sa nachádzajú v JZ kvadrante Mestskej pamiatkovej rezervácie Košice.

Zo štúdia historických máp vyplýva, že v roku 1856 bola na mape mesta, na mieste bývalého „huštáku“, vyčlenená veľká štvorcová parcela pre budúcu zástavbu. Diagonálne cez SZ časť tejto parcely pretekalo rameno Čermeľského potoka. Mapa mesta z roku 1869 na danom mieste zaznamenáva parkovú úpravu. V roku 1895-1898 – Postavili Árpád (1861-1927) a Gejza (1863-1915) Jakabovci chlapčenskú meštiansku školu, dnes: Stredná zdravotná škola na Moyzesovej ulici č. 17, ako dvojkrídlový, dvojpodlažný, podpivničený objekt, na pôdoryse tvaru „L“, situovaný na východný a južný okraj pôvodnej veľkej parcely. Pôvodná parcela bola prečlenená na dve, z ktorých obdĺžniková parcela, vyčlenená v JV časti pôvodnej, pripadla zdravotnej škole. Ďalej tu Jakabovci postavili vyššiu dievčenskú školu, dnes **Gymnázium Šrobárova**, ktorú východným krídlom pričlenili k predchádzajúcemu objektu. Ide o trojkrídlový, dvoj- a trojpodlažný podpivničený objekt, postavený na pôdoryse tvaru „C“, s výraznými rizalitmi, zastrešený valbovými strechami, situovaný na východný, severný a v krátkom úseku na západný okraj veľkej parcely. Do stredu dvora objektu bola postavená jednopodlažná telocvičňa na pôdoryse tvaru „T“, zastrešená valbovou strechou. V roku 1912 sú na mape mesta uvedené školy zakreslené na súčasnom pôdoryse. Na mieste Maďarského gymnázia, Kuzmányho 6, v JZ časti pôvodnej veľkej parcely, bola vytvorená parková úprava, ktorá zaberala aj západnú polovicu dvora Gymnázia Šrobárova. Pred objektom gymnázia Šrobárova bola na severnej strane predzáhradka. Podľa projektovej dokumentácie Kropáčka, z roku 1928, bola postavená na mieste bývalého parku a doposiaľ nezastavaného nárožia pôvodnej veľkej parcely ďalšia škola, dnes Maďarské gymnázium. Po roku 1912 bol vytvorený jednopodlažný spojovací krčok, zastrešený kombináciou sedlových striech, medzi telocvičňou a hlavným objektom Gymnázia Šrobárova 1. Podľa mapy mesta z roku 1936 stáli na parcelačnej línii, na južnej strane dvora Gymnázia Šrobárova, dva nové objekty na štvorcovom pôdoryse (jeden väčší vo východnej polovici a jeden menší v západnej polovici dvora). Pri východnom krídle Zdravotnej školy, Moyzesova 17, v parcelačnej línii, stálo severné dvorové krídlo-prístrešok v plnej dĺžke parcely. V tom čase bol celý školský komplex nazývaný „Československé dievčenské reálne gymnázium“.

Pri posudzovaní predloženého zámeru obnovy národnej kultúrnej pamiatky Gymnázia Šrobárova správny orgán vychádzal z úvahy, že z hľadiska záujmov ochrany pamiatkového fondu možno akceptovať len tie navrhované zmeny, ktoré nebudú podstatným spôsobom zasahovať do hmotnej podstaty národnej kultúrnej pamiatky a budú zachovávať pôvodné pamiatkové hodnoty.

1.1. Pri obnove národnej kultúrnej pamiatky je potrebné odstrániť zvlhnutie obvodového muriva suterénu, ktoré bolo v minulosti riešené neodbornými zásahmi. Realizované lokálne cementové vysprávky, olejový náter na stenách a betónová podlahová vrstva zabraňujú priedušnosti a spôsobujú ďalšie vysolenia omietok. Preto je potrebné predložiť odborný posudok, ktorý preukáže príčiny a navrhne spôsob odstránenia vlhkosti. Okenné výplne uličných fasád gymnázia sú pôvodné: drevené, dvojité, štvorkrídlové, s dvojtabuľkovými dolnými krídlami a dvojtabuľkovými svetlíkmi, na prvom nadzemnom podlaží s pravouhlým ukončením, na druhom nadzemnom podlaží so segmentovým ukončením a na treťom nadzemnom podlaží (centrálneho rizalitu severného krídla) s polkruhovým ukončením. Na prvom nadzemnom podlaží sa nachádzajú pravdepodobne mladšie priečniky, pretože pôvodné priečniky na vyšších

podlažiach majú drevené terčíky. Okenné výplne dvorových fasád sú drevené, dvojité, štvorkrídlové, s rovným ukončením v hornej časti, len v rizalitoch druhého nadzemného podlažia s polkruhovým ukončením (tieto výplne majú dolné krídla štvortabuľkové, dvojtabuľkové svetlíky). Výplne dvorových fasád sú približne v rozsahu 60% nové, nepôvodné. Pri obnove okenných výplní je potrebné zachovať pôvodné výplne a uchovať tak pamiatkovú hodnotu originálu, ktorá je nenahraditeľná. Preto je potrebné vypracovať a predložiť správne orgánu odborný posudok, ktorý preukáže technický stav výplní a v prípade nutnosti výmeny, budú nové výplne kópiami pôvodných so zachovaním materiálu, farebnosti a členenia. Novým dverným výplňami bude prinavrátená pôvodná farebnosť slonovej kosti. Správne orgánu bude predložené zameranie všetkých typov pôvodných výplní. Aby nedošlo k strate výpovedných hodnôt národnej kultúrnej pamiatky, žiada správny orgán pred realizáciou obnovy predložiť inventarizáciu všetkých pôvodných okenných a dverných výplní, vrátane vstupných brán, presklených priečok na chodbách objektu a pôvodných podlahových vrstiev.

Navrhované dispozičné zmeny nezasiahnu do nosných konštrukcií a pôvodných priečok, odstrániť je možné sekundárne, nepôvodné priečky. Nevhodné hliníkové podhlľady miestností je možné odstrániť a nahradiť novými sádrokartónovými, a to len v miestnostiach, kde je to potrebné. Zateplenie obvodových stien školy sa bude realizovať len tepelno-izolačnou omietkou, aby nedošlo k zmene exteriérovej hmoty. Obnoví sa štruktúra aj farebnosť pôvodnej omietky. Inžinierske siete budú rešpektovať pamiatkové hodnoty národnej kultúrnej pamiatky bez nevhodných zásahov. Súčasťou projektovej dokumentácie bude aj riešenie obnovy dvora. Na základe štúdia archívnych materiálov bude novou strešnou krytinou pálená keramická škridla, typ bobrovka.

1.2. Navrhovaným riešením – nadstavbou spojovacieho krčka medzi telocvičňou a budovou gymnázia, nadstavbou telocvične a vytvorením novej krovnej konštrukcie, prepojením novonavrhovaného stravovacieho zariadenia (vytvoreného z hospodárskych budov na parcele č. 226) „suchou nohou“ visutými celosklenenými chodbami v úrovni druhého nadzemného podlažia a prepojenia všetkých troch školských objektov, by došlo k zmenám hmoty a vzhľadu dvorových fasád objektov, tvaroslovia architektonického členenia týchto fasád a k zmenám pohľadov. Správny orgán je toho názoru, že v tomto prípade by došlo k závažným zásahom do pamiatkových hodnôt a prezentácie národnej kultúrnej pamiatky.

Správny orgán pri svojej úvahe vychádzal aj z medzinárodných dokumentov, ku ktorým sa Slovenská republika oficiálne prihlásila, najmä zo znenia Medzinárodnej charty pre záchranu historických miest ICOMOS, Washington 1987, ktorá v kapitole Princípy a ciele, v odseku 2. uvádza: „Hodnoty, ktoré je potrebné zachovať, sú - historický charakter mesta a súbor materiálnych a duchovných prvkov, ktoré predstavujú ich obraz, najmä: písmeno c) forma a vzhľad budov (interiér a exteriér) tak, ako sú definované svojou štruktúrou, objemom, štýlom, mierkou, materiálmi, farbou a výzdobou“.

1.1. Na základe uvedeného správny orgán usúdil, že boli splnené podmienky na jeho schválenie a vo výrokovej časti tohto rozhodnutia v záujme ochrany pamiatkového fondu, stanovil vlastníčkovi národnej kultúrnej pamiatky aj určité podmienky a povinnosti.

V zmysle ustanovenia § 32 odseku 4 a § 29 odseku 3 pamiatkového zákona správny orgán preskúmal predložený zámer obnovy, a keďže nezistil dôvody, pre ktoré by odoprel udelenie súhlasu, schválil zámer obnovy v uvedenom rozsahu, a pre zabezpečenie jeho ochrany stanovil podmienky a uložil povinnosti vlastníčkovi, špecifikované vo výroku, ktoré je povinný vlastník splniť.

1.2. Podľa § 32 odseku 7 a § 29 odseku 3 pamiatkového zákona správny orgán konštatuje, že predpokladaný zámer obnovy v uvedenom rozsahu nie je z hľadiska záujmov, chránených týmto zákonom prípustný, a že nie je možné vyhovieť navrhovateľovi a schváliť takto predložený zámer.

Poučenie o opravnom prostriedku:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Krajského pamiatkového úradu v Košiciach na Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v Bratislave.

Ing. Kristína Markušová
riadiateľka
Krajský pamiatkový úrad Košice

Rozhodnutie sa doručuje:

1. Košický samosprávny kraj, Námestie Maratónu Mieru, 043 14 Košice
2. APROS a. s., Letná 27, 040 01 Košice

Na vedomie:

1. Mestská časť Košice – Staré Mesto, Hviezdoslavova 7, 040 34 Košice
2. Krajský pamiatkový úrad Košice, Hlavná 25, 040 01 Košice – na založenie do spisu